

Prefatio

Hieronymus et alii propositi
Habentur in libro Hieronymi de laude et misericordia dei.

In epistola ad Galatas. ad Corinthus. ad Titum. ad Philemonem.

vende: si nō habes profice. Tollenti tuncam. et pallium relinquendum eit. Salicet nisi tu semper recrastinans et die de die trahens cause et pedetentum tuas possessi vinculas vendideris nō habet christus unde alat pauperes tuos. Totum deo dedit qui se obtulit. Apostoli cantu naue et rixaria reliquerunt: vi duu duo era misit in gacaphilatum. et preferit crevi diuitiis. Facile contemnit omnia qui semper cogitat esse mortuum.

Explicit epistola sancti Hieronymi presbyteri ad Paulinum presbyterum. Incipit prefatio sancti Hieronymi presbyteri in pentateucum.

Esideris mei desideratas accepi epistolam. qdā prelacio futurorum cum daniele sortitus est nomine obsecratis ut translatus in latinam linguam de hebreo sermone pentateucum vestrorum aurib tradetem. Periculorum opus certe et obtrectatorum meorum latratis patens: qd me asserunt in septuaginta interpretu lugillationē noua. p veteribus cūdere. et ita ingenium quasi vinuz pbantes: cū ego lepissime testatus sum me pro utili sermone in tabernaculo. dei offerre que possum: nec opes alterius aliorum paupertate fedari. Quod ut audire originis me studiū puocauit qui editio ni antique translationez theodotionis miscuit asterisco et obelo id est stella et veru: omne opus distinguis. dū aut illucescere facit que minus ante fuerat aut supflua queq iugulat et cōfudit. et maxime que euangelistarum et apostolorum autoritas pm̄ gauit. In quibus multa de veteri testamento legimus qd in nostris codicib non habentur: ut est illud. Ex egypto vocavi filium meum.

et quoniam naareus vocabitur. et vī debunt in quem cōputixerunt. et flumina de ventre eius fluent aque viue. et que nec oculus vidit nec auris auauit nec in cor hominis alcedit que pres parauit deus diligentibus se. et multa anima que p̄patrum syntagma defiderant. Interrogemus ergo eos ubi hec scrip̄ta sunt et cum dicere nō potuerint de libris hebraicis p̄feramus. Primum est simonum est in osee. secundum in esaiā. tertium in gacharia. quartum in puerbiis. quintū equē in esaiā. qd multū ignorātes apocryphoz deliramenta se cōstant: et hiberas nemias libris autēticas preferunt. Causas erroris non est meū exponere. Iudei prudenti factuz dicit̄ esse cōcilio: ne ptolomeus unius dei cultor etiā apud iheros duplēcē diuinitatē deprehēderet. Qd maxime ideiēco faciebat: qd in platonis dogma cōcidere videbat. Deniq ubiqūz sacratum aliquid lscriptura testat de patre et filio et spiritu sancto. aut aliter interpre tati sunt. aut omnino tacuerunt: vt regi satifaceret. et arcanum fidei nō vulgarēt. Et nescio quis primus auctor se pruaginta cellulaī alexandrie mēdacio suo extruxerit. quibz diuisi eadē scripti tarint. cū aristeus eiusdē ptolomei hy peraspites. et nō multo post tempore iosephus nihil tale retulerint. sed in una basilica cōgregatos cōtulisse scribant: nō p̄phetaſe. Aliud est enim esse patē aliud est esse interpretē. Ibi spiritus vētura predict. hic eruditio et verbū copia ea qd intelligit trāffert. Nisi forte putandus est tullius geōnomicū renōsonis et platonis pythagorā. et demosthe nis. p̄ creſifonte. afflatus rhetorico spiri tu transtulisse. Aut aliter de eisdem lisbris per septuaginta interpretates. aliter per apostolos spiritu sanctus testimonia teruit: ut qd illi tacuerunt: hi scrip̄tum esse mentiti sint. Quid igitur damnam? veteres. Minime sed post priorū studia in domo dñi qd possim? laboramus. Illi interpretati sunt ante

aduentum christi et quod nesciebat du
bijs p̄tulere sententijs: nos post passio
nem et resurrectionem eius. nō tā p̄
phetiam q̄b̄ historiam scribimus. Alter
enī audita: aliter vīla narrantur. Qd̄
melius intelligimus melius et proferi
mus. Audi igit̄ emule: obtrectator au
sculta. Non damno: nō reprehendo se/
ptuaginta: sed confidenter cunctis il
lis apostolos profero. Per istorum os
michi christus sonat quos ante prophetas
inter spiritualia charismata politos le
go in quibus ultimū pene gradum in
terpretes tenent. Quid luore torque
ris: Quid imperitorz animos p̄tra me
cōcitas? Sicubi i translatione tibi vi
deor errare interroga hebreos. diuersa
rū vrbū magistros cōsule. Qd̄ illi ha
bent de christo: tui codices nō habent.
Aliud est si cōtra se postea ab apostolis
p̄surpata testimonia pbauerūt. et emē
datiora sūt exemplaria latina q̄b̄ greca.
greca q̄b̄ hebraica. Clerū lēc cōtra inui
dos. Hūc te deprecor desiderij charissi
mevit quia me tantū opus sub ire feci
sti et a genesi exordiū capere orōnibus
iuues: quo possim eodem spiritu quo
scripti sunt libri in latiniū eos transferr
re sermonem.

Liber Bresch.

Explicit prefatio. Incipit liber Ge
nesis qui dicitur hebraice bresch.
Capitulum primum

M prin
cipio cre
avit deus celuz
et terrā. Terra
aut erat inanis
et vacua. et tene
bre erat sup fa
cie abyssi. et spi

ritus domini serebatur sup aquas. **D**ix
itq̄ deus. Fiat lux: et facta est lux. **E**c
p̄vait deus lucem q̄ esset luna: et diuis
sit lucem a tenebris. appellauitq̄ lucem
diem: et tenebras noctem. Factumq̄
est vesper et mane dies unus. **D**ixit q̄
q̄ deus. Fiat firmamentum in medio
aquarum. et diuidat aquas ab aquis.
Et fecit deus firmamentum: diuisitq̄
aquas que erant sub firmamento ab
his que erant super firmamentum. Et
factum est ita. Vocauitq̄ deus firmam
mentum celum: et factum est vesper et
mane dies secundus. **D**ixit vero deus
Congregetur aque que sub celo sunt
in locum unum et appareat arida. Et
factum est ita. Et vocauit deus aridaz
terrā congregationes aquarum ap
pellauit maria. Et vidit deus q̄ esset lo
num et ait. Gerinet terra herbam vi
rentem et facientem semen et lignum
pomiferum faciens fructum iuxta ge
nus suum cuius sem in semetip̄tic
super terrā. Et factum est ita. Et pro
tulit terra herbam viarentem et facien
tem semen iuxta genus suum. lignum
q̄ faciens fructum. et habens unus
quodq̄ sementem scđm speciem suaz.
Et vidit deus q̄ esset bonum. et factū
est vesper et mane dies tertius. **D**ixit
autem deus. Fiant luminaria in firma
mento celi. et diuidant diem ac noctē.
et sint in signa et tempora et dies et an
nos et luceant in firmamento celi et
illuminent terrā. Et factum est ita.
fecitq̄ deus duo luminaria magna. lu
minare maius ut precesset diei. et lumi
nare minus ut precesset nocti. et stellas.
Et posuit eas in firmamento celi ut lu
cerent super terrā: et precessent diei ac
nocti. et diuiderent lucem ac tenebras.
Et vidit deus q̄ esset bonum. et factū
est vesper et mane dies quartus. **D**ix
it etiam deus. Producant aque repti
le anime viventis et volatile super ter
ram: sub firmamento celi. Creauitq̄ de
us cere grandia et omnē animā viues

Incepit deus creare. et in primis
creauit deus lucem. et in secundis
creauit deus terrā. et in tertis
creauit deus hominem. et in quartis
creauit deus bestias.